

James Bowie

Legenda z pohraničia

Dr. R. Bruce Winders, bývalý riaditeľ pre históriu a kurátor Alamo

Jedným menom, ktoré je navždy spojené s bitkou pri Alame, je James Bowie. Hoci v čase bitky ešte nebolo meno známe ako „Crockett“, Bowie a jeho činy si v niektorých kruhoch získali reputáciu. Jeho smrť 6. marca 1836 mu však zabezpečila miesto v histórii ako jednej z najzaujímavejších postáv Texasu.

Mnoho raných Američanov priťahovala západná hranica novej republiky – medzi nimi aj Bowieovci. Jamesovi rodičia žili v Tennessee predtým, ako sa presťahovali do Kentucky, kde sa James narodil v roku 1796. Po opätovnom sťahovaní v roku 1800 rodina prekročila rieku Mississippi do Missouri a usadila sa vo vtedajšej španielskej Louisiane. Po kúpe Louisiany v roku 1803 sa Bowieovci opäť presťahovali, tentoraz do juhovýchodnej Louisiany. Hoci Louisiana ešte nebola štátom, stále si zachovala atmosféru pohraničia.

James sa čoskoro vydal na vlastnú päsť s odhodlaním zanechať vo svete svoju stopu. Na predvojnovom juhu mohli k bohatstvu a rešpektu viesť dve komodity – pôda a otroci. James Bowie špekuloval s oboma. Zakrátko získal vlastníctvo tisícok akrov pôdy v Louisiane a Arkansase. Špekulácie s vysokými stávkami boli riskantné a Bowie si popri nahromadení malého majetku robil aj nepriateľov. V roku 1826 Bowieho postrelil a zranil súper vo vestibule hotela v Alexandrii, čo sa pre neho ukázalo ako zlomový bod.

James a jeho starší brat Rezin mali mimoriadne blízky vzťah. Rezin, ktorý sa obával o bezpečnosť svojho brata, dal Jamesovi mäsiarsky nôž s dlhou čepeľou. „Bowie nôž“, ako sa neskôr prezýval, si získal svoju reputáciu nasledujúci rok v rukách Jamesa neďaleko Natchezu pri incidente známom ako Bitka na piesočnej plytčine. Hoci bol dvakrát postrelený a niekoľkokrát bodnutý, James dokázal útočníkov odraziť. Incident urobil z muža aj z noža legendu, keďže sa správa o smrteľnom boji rozšírila. Dopyt po „Bowie noži“ rástol, pretože ostatní chceli vlastniť takúto impozantnú zbraň.

James Bowie emigroval do Texasu v roku 1830 po tom, čo americkí úradníci zistili, že mnohé z jeho pozemkových nárokov boli podvod. Bowie, šarmantný a energický muž okolo tridsiatky, navštívil San Antonio de Béxar, kde sa stretol s Ursulou de Veramendi, dcérou Juana Martína de Veramendiho, viceguvernéra mexického štátu Coahuila y Tejas. James a Ursula sa vzali v roku 1831. Bowie sa tak spojil s jednou z najmocnejších rodín v Texase a s komunitou Tejano. Jeho mladá manželka a jej rodičia, žiaľ, zomreli v Monclove v roku 1833, keď sa severným Mexikom prehnala epidémia cholery.

Spoliehajúc sa na svoje staré zručnosti, Bowie špekuloval v Texase. Hľadal tiež stratenú striebornú baňu, o ktorej sa predpokladá, že sa nachádza neďaleko ruín starej španielskej

misie Santa Cruz de San Sába. Hoci nikdy nenašiel nepolapiteľný poklad, Bowie si získal obdiv svojich spoluobčanov, keď on a jeho malá skupina zlatokopov niekoľko dní odolávali veľkej skupine nepriateľských Indiánov, ktorí zaútočili na ich tábor. Prezývka „Indiánsky bojovník“ len posilnila jeho reputáciu.

Bowieho úloha v Texaskej revolúcii presahuje jeho známu účasť v bitke pri Alamo. Počas obliehania Bému v októbri 1835 slúžil Bowie v štábe Stephena F. Austina, veliteľa „Federálnej armády Texasu“. Ráno 28. októbra jednotky pod velením plukovníkov Bowieho a Jamesa W. Fannina zahnali väčšiu silu mexických vojakov a vyhrali bitku pri Concepcióne. 26. novembra jednotky pod vedením Bowieho pomohli zajať mexické stádo koní v bitke, ktorá sa neskôr nazývala Bitka o trávnu. Bowie opustil armádu, a preto zmeškal bitku pri Bému (5. – 10. decembra 1835), v ktorej Texasania porazili generála Martina Perfecta de Cosa a prinútili mexickú posádku stiahnuť sa pod Rio Grande.

V januári 1836 sa Bowie na žiadosť generála Sama Houstona vrátil do San Antonia. Keď tam dorazil, on a podplukovník James C. Neill, veliteľ Alama, sa zhodli, že toto miesto treba brániť, pretože bolo jasné, že mexická armáda plánuje znovu obsadiť Texas. „Plukovník Neill a ja sme dospeli k slávnostnému uzneseniu, že radšej zomrieme v týchto priekopách, ako by sme sa mali vzdať tohto postu nepriateľovi,“ informoval Bowie dočasnú vládu.

Neillov odchod z Alama 11. februára 1836 pripravil pôdu pre potenciálne vážny boj o velenie. Neill ponechal na čele posádky Williama Barreta Trávise, podplukovníka novovytvorenej Texaskej armády, ale väčšina mužov chcela, aby ich viedol populárny „plukovník“ Bowie. Po voľbách sa dvaja dôstojníci dohodli na spoločnom velení, pričom Travis mal na starosti pravidelných vojakov a Bowie dobrovoľníkov. Takto vyzerala situácia 23. februára 1836, keď do San Antonia dorazila armáda generála Antonia Lópeza de Santa Annu.

Je iróniou, že na druhý deň obliehania muž, ktorý si vyslúžil povest' zúrivého bojovníka, ochorel a bol pripútaný na lôžko, príliš chorý na to, aby sa zúčastnil najväčšej bitky svojho života. Historici si roky lámú hlavu nad presnou povahou jeho choroby a väčšina sa zhoduje, že išlo o nejakú formu zápalu pľúc. Väčšina by tiež súhlasila s tým, že Bowieho spojenie s bitkou pri Alamo mu zaručilo status legendárneho hraničiara.

